Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2024

for Knif Innkjøp AS

*Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til Knif Innkjøp AS oppfyller våre krav til basisnivå. Les mer om basisnivå **her**.*

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl
Daglig leder
Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

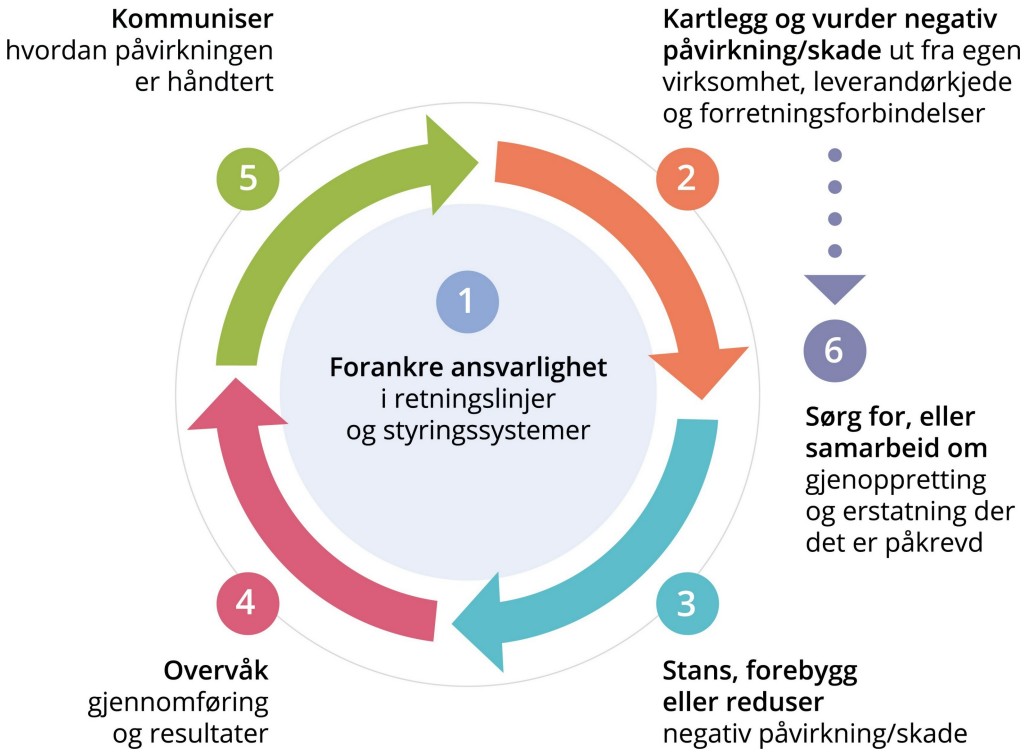

Forord av daglig leder

Knif Innkjøp gjør hverdagen enklere for frivillige og ideelle organisasjoner. Ved å bruke våre innkjøpsavtaler kan de frigjøre mer tid og penger til sine kjernesaker.

Innkjøpsavtalene er tilpasset organisasjonenes behov, og skal tilby god kvalitet til en lav pris. Samtidig er frivillige og ideelle organisasjoner opptatt av at de skal ivareta mennesker, sosiale forhold, klima og miljø på en god måte. Derfor er bærekraft en sentral del i utformingen av avtalene vi tilbyr.

De to siste årene har vi sett en tydelig effekt av dette for våre større medlemsorganisasjoner, først da de selv skulle rapportere i henhold til åpenhetsloven, og nå videre som flere ser på dobbelt vesentlighetsanalyser og CSRD. Knif Innkjøp ser at vi har en viktig rolle i å bistå både med lave priser på produkter med god kvalitet - men at vi også har en viktig rolle i forhold til å velge produkter og leverandører med lavest mulig negativ påvirkning på mennesker, sosiale forhold og miljø.

I 2025 legger vi grunnlaget for ny strategiperiode for bærekraftsarbeidet, og vi ser flere positive drivere for bedre innsikt, kartlegging og vurdering av risiko - samt at vi forventer

Medlemskapet i Etisk Handel Norge tilfører oss rammeverk, arbeidsmetodikk og kompetanseheving som setter oss i stand til å prestere enda bedre på feltet.

" Det nytter å stille strengere krav, og vi opplever at dette blir godt mottatt av de vi samarbeider med. Dette gir et godt grunnlag for å kunne bedre forholdene i leverandørkjedene som våre kunder er en del av "

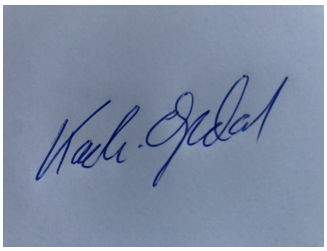

Karl Gunnar Opdal
Daglig leder

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Knif Innkjøp AS

Adresse hovedkontor

Storgata 33A, 0184 Oslo

Viktigste merker, produkter og tjenester

Knif Innkjøp forhandler innkjøpsavtaler for frivillige og ideelle organisasjoner. Ved utgangen av 2024 kunne frivillige og ideelle organisasjoner og virksomheter benytte over 130 innkjøpsavtaler for varer, tjenester og finansielle tjenester.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Knif Innkjøp AS er eid av Knif AS.

Selskapet består av 13 ansatte.

Ledergruppen i Knif Innkjøp består av salgssjef, økonomisjef, kommunikasjonssjef og daglig leder.

Kommunikasjonssjefen er ansvarlig for bærekraft i selskapet, og rapporterer til daglig leder.
Ansvaret omfatter å utarbeider prosedyre, og gjennomgå risiko/aktsomhetsvurderinger av potensielle og eksisterende samarbeidspartnere.

Bærekraftsarbeidet rapporteres internt til medarbeidere, ledelse, styre og styret i morselskapet.
Eksternt på egne nettsider, til kunder, eiere i årsmelding og Generalforsamling, samt rapport til Etisk handel Norge.

Knif innkjøp var tidligere en avdeling under Knif AS.
I 2021 ble alle avdelingene i Knif AS skilt ut i egne selskaper, slik at "morselskapet" fungerer som holdingselskap.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

57 697 502

Antall ansatte

13

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Nei

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Det foreligger ingen vesentlige organisatoriske endringer for Knif Innkjøp i 2024

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Kåre Rønningen, Kommunikasjonssjef

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

ronningen@knifinnkjop.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Det er verdikjedene tilhørende innkjøpsavtalene i Knif Innkjøp som er av vesentlig volum og betydning. Derfor er det også disse vi prioriterer i vårt bærekraftsarbeid.

I 2024 handlet våre medlemmer varer og tjenester for 757 millioner kroner gjennom disse avtalene. I tillegg kommer engasjementene i finansavtalene (bank, pensjon og kapitalforvaltning) på omlag17,6 milliarder, og strømkjøp i overkant av 300 Gwt.

I Knif Innkjøp benytter vi begrepet verdikjede fremfor leverandørkjede. Dette fordi Knif innkjøp fremforhandler avtaler med priser og vilkår som medlemsorganisasjonene kan velge å benytte. De konkrete kjøpene foregår direkte mellom medlemsorganisasjon og samarbeidspartner. Knif innkjøp mottar en markedsstøtte fra samarbeidspartner som er basert på medlemmenes samlede kjøp fra den enkelte samarbeidspartner.

Medlemsorganisasjonene velger selv hvilke avtaler de benytter, og hvilke produkter de kjøper. Knif Innkjøp kan dermed kun gi råd og anbefalinger for innkjøpspraksis. Samtidig fokuserer vi på bærekraftige valg i prisforhandlinger, slik at disse skal få så gunstig pris som mulig.

Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

137

Kommentar til antall leverandører

128 av leverandørene er samarbeidspartnere til Knif Innkjøp. Det er volumet våre medlemmer genererer hos disse som er vesentlig - selv om dette volumet ikke er en del av regnskapet for driften av Knif innkjøp. De resterende 11 er strategiske leverandører, eller leverandører hvor vi har totalkjøp over 50' i 2023.

Type innkjøp/ leverandørforhold

Helt/delvis egeneid produksjon

Innkjøp direkte fra produsent

Innkjøp via agent/mellomledd/i mportør/merkevarel everandører

Annet

Det vesentlige volumet av innkjøp er omsetningen fra medlemmenes handel hos våre samarbeidspartnere: 757 mill nok for 2024

Innkjøp direkte fra produsent og via agent er estimerte størrelser for interndriften på kontoret, og helt/delvis egeneid produksjon gjelder kjøp av tjenester fra Knif Trygghet Forsikring og Knif Regnskap.

Engasjementene innen våre finansavtaler ligger i overkant av 17,6 milliarder.
Totale strømkjøp ligger i overkant av 303 Gwt

Liste over førsteleddsprodusenter per land

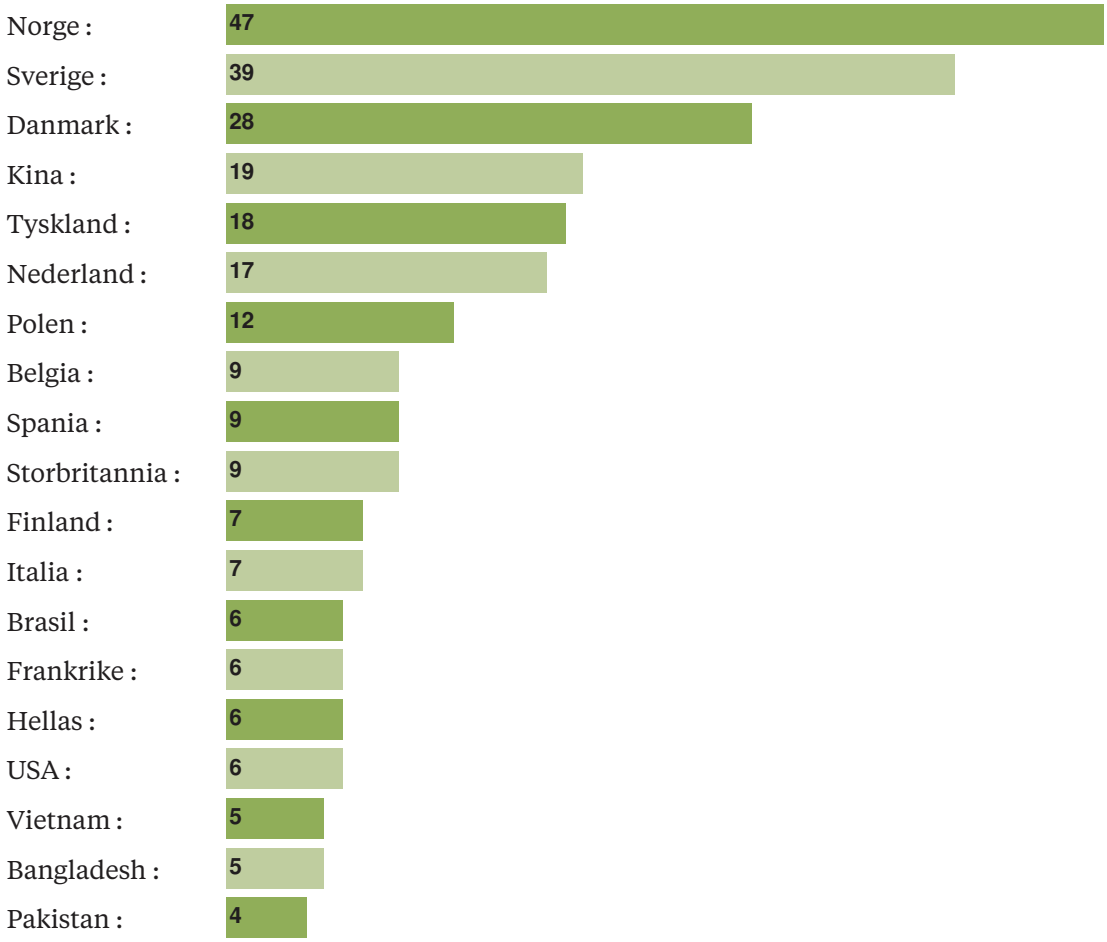

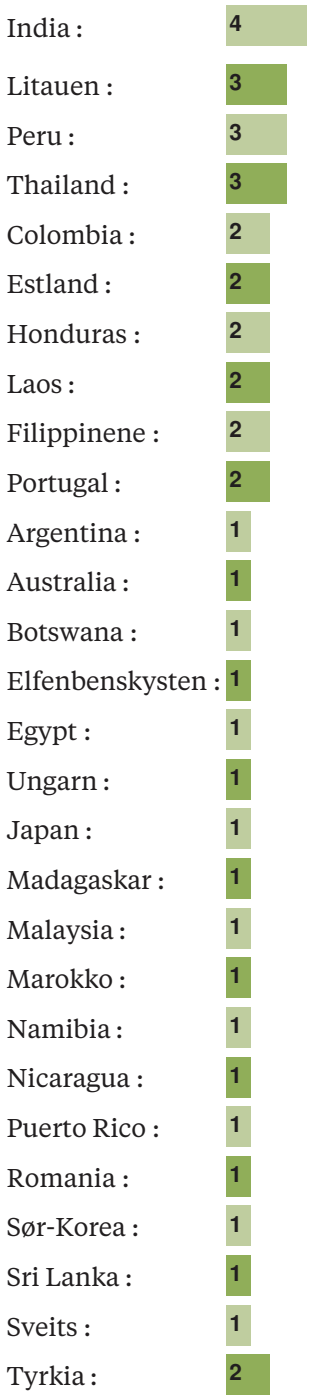

Listen er basert på direkte dialog med-, offentlige bærekraftsrapporter og egenrapportering fra leverandørene.

Oversikten er i hovedsak basert på leverandørenes oversikt over egen leverandørkjede.
Knif innkjøp har samarbeidspartnere som ikke har full kontroll på alle ledd i egen leverandørkjede, spesielt i forhold til råvareproduksjon og underleverandørers videre leverandørkjeder.
Vi kan dermed anta, med høy sannsynlighet, at den reelle listen er mer omfattende både med tanke på antall land, og antall som handler fra hvert land.

Likevel gir listen et godt innblikk i kompleksiteten Knif Innkjøp står ovenfor ved videre risikokartlegging, prioritering og oppfølging av de verdikjedene vi er en del av.

Å øke innsikten i verdikjedene våre leverandører er en del av er et fokusområde for Knif Innkjøp, her er

kontinuerlig forbedring av landoversikten en vesentlig innsatsfaktor.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter

Antall arbeidere

Kommentar til antall arbeidere

Knif Innkjøp har ikke innhentet antall arbeidere fra førsteleddsprodusenter for 2024

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Eiendomsforvaltning og strøm	Norge
Storhusholdningsprodukter	Brasil Kina Norge Vietnam Den europeiske union
Bank og finans	Norge Den europeiske union
IT-tjenester, drift, telefoni, kopi/print mm	Kina Den europeiske union
Kontor og administrasjon	Belgia Kina Den europeiske union
Reiseliv	Globalt Norge

Innkjøpsavtalene er fordelt i kategorier, disse er fordelt som innsatsområder i denne oversikten.
Geografisk spesifikasjon blir i dette tilfellet på et veldig overordnet nivå.

Vi vurderer risiko for innsatsfaktorer for hver enkelt avtale, i mange tilfeller ned på produktkategori og enkeltprodukt.
Detaljert geografisk oversikt er spesifisert i vårt verktøy for risikokartlegging.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Nei

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål : Oppdatere risikovurdering av leverandører til egen drift etter modell fra samarbeidspartnerne til Knif Innkjøp. For leverandører over 50.000/år i Q 2. Distribuere oppdatert CoC

Status : OK. Knif Innkjøp har få leverandører uten om de som også er samarbeidspartnere for innkjøpsavtaler. Over grensen gjelder dette forsikring, revisor og regnskapsbyrå. Resten av leverandørene er ivaretatt siden de er samarbeidspartnere til Knif Innkjøp.

2

Mål : Kompetanseplan: Identifisere kompetansebehov for nøkkelpersoner i Knif innkjøp i Q2

Status : OK, det er identifisert behov for økning av kompetanse innen aktsomhetsvurderinger og risiko generelt, relevante rammeverk og retningslinjer for rapportering for våre største samarbeidspartnere og medlemmer/kunder - spesielt ift CSRD

3

Mål : Utarbeide klimarapport for Scope 1 og 2 for 2024 i Q4

Status : OK, rapporten er offentliggjort på Klimahub

4

Mål : Oppdaterer kartleggingen av hvilke leverandører som kan rapportere CO2-avtrykk generelt, og for kunde/produkt spesielt. Q3

Status : Gjennomført i forbindelse med egenrapportering i Factlines i Q4, samt dialogmøter og oppfølging med utvalgte leverandører gjennom hele året.

5

Mål : Leverandøroppfølging: Dialog med 5-10 samarbeidspartnere prioritert etter risikoanalysen. Leverandøroppfølging gjennomføres gjennom året.

Status : OK, 7 møter gjennomført

6

Mål : Leverandøroppfølging: Innhente dokumentasjon av Knif Innkjøps samarbeidspartneres oversikt over og oppfølging av leverandørkjeden, samt hvilke konkrete risikofaktorer de har identifisert Q3

Status : OK, informasjonsinnhenting ved egenrapportering i Factlines i Q4, samt dialogmøter og oppfølging med utvalgte leverandører gjennom hele året.

7

Mål :	Gjennomføre prekvalifisering av alle potensielle samarbeidspartnere før hver forhandlingsrunde
Status :	OK, gjennomført i forbindelse med alle utlysninger: byggevarer, grossister non-food og grossister fullsortiment.

Prosessmål for kommende år

1

Utarbeide strategi og handlingsplan for ny strategiperiode 2026 - 2029

2

Offentliggjøre klimarapport for Scope 1 og 2 for 2025 i Q4

3

Leverandøroppfølging: Dialog med 5-10 samarbeidspartnere prioritert etter risikoanalysen. Leverandøroppfølging gjennomføres gjennom året.

4

Gjennomføre prekvalifisering av alle potensielle samarbeidspartnere før hver forhandlingsrunde

5

Ferdigstille nytt oppsett for risikokartlegging. for 2024 er 100 % av direkteleverandører inkludert. For 2025 er målet å inkludere alle grossistdistribuerte leverandører (underleverandører/produsenter)

6

Fremme positiv handelspraksis hos medlemmene: For 2025 Fokus leverandører: Gjennomføre testprosjekt med to grossister som skal kunne veilede kundene til på velger produkter med laver CO2.avtrykk / bærekraftsmerkede produkter. Fokus kundedialog: Tilgjengeliggjøring av informasjon om risikovurdering av samarbeidspartnere på "min side".

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

https://www.knif.no/innkjop/b%C3%A6rekraftige-innkjopsavtaler

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø?

Vi begrunner våre forpliktelser og ressursarbeid i styringsdokumentene med setningene: "Både kundene og eierne til Knif er startet på ideelt grunnlag. Derfor er det spesielt viktig at vi i Knif innkjøp jobber vi for en bærekraftig forretningspraksis som respekterer mennesker, samfunn og miljø."

I ekstern kommunikasjon vektlegger vi prosessen med aktsomhetsvurderinger, hvordan vi gjennomfører prekvalifisering av potensielle leverandører samt risikovurdering og oppfølging av eksisterende leverandører og samarbeidspartnere. Så langt det er mulig benyttes konkrete eksempler på brudd på CoC samt tiltak for å redusere mulighetene for at brudd kan gjentas.

Offentlige kommunikasjonsflater er: Årsmelding, Generalforsamling, nettsider, SOME og nyhetsbrev. samt andre samlinger for kunder og eiere. I tillegg deltar vi på samlinger hvor vi inviteres til å dele erfaringer.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Policyen ble oppdatert senest 12.03.2024, og er publisert på både engelsk og norsk.
Policyen bygger på prinsipperklæringen til Etisk Handel Norge, og rollen Knif Innkjøp har som forhandlingspart i verdikjeden mellom medlemmer og samarbeidspartnere er spesielt vektlagt.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner?

Styret i Knif innkjøp vedtar policy, strategi og handlingsplan for Knif innkjøp ihht overordnet plan.

Samarbeidsavtalene er identifisert som størst potensiell skade på mennesker, sosiale forhold og miljø.

Daglig leder har delegert bærekraftsarbeidet i Knif innkjøp til kommunikasjonssjef . Samarbeider tett med økonomisjef. Disse to utarbeider handlingsplaner, system for leverandøroppfølging, kvalifisering av potensielle leverandører, risikoanalyse, forhandlingsprosedyrer og antikorrupsjonspolicy, samt retningslinjer for dialog med samarbeidspartnere. Rapporterer til daglig leder.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og insentivordninger?

Knif Innkjøp er en relativt liten organisasjoner med til sammen 13 ansatte.

Aktsomhetsvurderingene er vedtatt av styret i Policy og strategidokumenter.

Ansvarlig for bærekraft og økonomisjef har konkret ansvar tydeliggjort i dokumentet "Struktur og rollefordeling"

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Alle ansatte i Knif Innkjøp skal minimum delta på grunnkurset i EHN.

Videre kompetansebehov kartlegges minimum årlig for nøkkelpersoner, og omfatter i hovedsak kompetanseheving innen risiko: identifikasjon og reduksjon, aktsomhetsvurderinger, innkjøpspraksis, rapporteringsstandarder - samt bransjespesifike problemstilling.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i strategier og handlingsplaner?

Strategien for Bærekraft i Knif bygger på prinsippene i Policyen om å verne mennesker, sosiale forhold og miljø. Den er utformet på basis av OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv, og vektlegger de områdene hvor vår virksomhet har størst mulighet for negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø.

Strategien vektlegger spesielt bærekraftig forvaltning av innkjøpsavtalene inngått med samarbeidspartnerne til Knif Innkjøp.
Den årlige handlingsplanen ygger på strategien, med konkrete aksjonspunkter som skal sikre fremdrift og måloppnåelse ihht overordnet strategi og policy.

1.C.2 Hvordan følges strategier og planer for bærekraftig forretningspraksis opp av ledelse og styre?

Policy, Strategi og handlingsplan er vedtatt av styret.
Den overordnede målsetningen og det prioriterte satsningsområdet i strategien er definert med egne hovedmål. For å sikre oppnåelsen av disse er det definert egne sentrale oppgaver med tilhørende delmål for perioden.

Handlingsplanen omfatter tiltak for gjeldende år som skl bidra til å oppfylle Strategiperiodens delmål og hovedmål.

Ansvarlig for bærekraft i Knif Innkjøp følger opp arbeidet og rapporterer til EhN og daglig leder.

Daglig leder rapporterer til styret.

1.D Partnerskap og samarbeid med leverandører og forretningsforbindelser

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av bærekraftig forretningspraksis i møte med leverandører og forretningsforbindelser?

Alle samarbeidspartnere til Knif Innkjøp må tilslutte seg våre etiske retningslinjer for leverandører og samarbeidspartnere. Retningslinjene ligger offentlig tilgjengelig på våre nettsider:

https://issuu.com/knif/docs/knif_code_of_conduct_2020?fr=sZDY4OTI3NDYzNg (lenke direkte til dokumentet i eget pdf-program)

https://www.knif.no/innkjop/b%C3%A6rekraftige-innkjopsavtaler (siden hvor lenken til dokumentet ligger)

Vi gjennomfører årlig egenrapportering for alle samarbeidspartnere i Factlines, hvor kravene er en del av kommunikasjonen. I egenrapporteringen svarer selskapene detaljert på hvordan de håndterer risiko i egen drift og leverandørkjede.

I tillegg til egenrapportering gjennomfører vi dialogmøter med utvalgte samarbeidspartnere på bakgrunn av risikovurderingen. I disse samtalene fokuserer vi konkret på samarbeidspartners evne til å identifisere og håndtere risiko i egen drift og leverandørkjede, og ofte blir vi enige om forbedringspunkter.

Fra 2020 må alle som ønsker å starte forhandlinger med Knif Innkjøp gjennomgå en prekvalifisering for å sikre at minstekravene er oppfylt. Rutinen for prekvalifisering er oppdatert i 2021:

I forkant av forhandlingene gjennomføres en egen risikovurdering av det gjeldende avtaleområdet. Alle potensielle samarbeidspartnere må levere egenrapportering i Factlines, samt underbyggende dokumentasjon. I de tilfellene hvor det er identifisert særlig kjente risikofaktorer for bransjen, må potensielle samarbeidspartnere svare spesifikt hvordan de håndterer dette. Disse risikofaktorene blir videre fokusert på som eget punkt i forhandlingene, og vektlagt ved valg av samarbeidspartner.

Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører

Aksept av retningslinjene er en forutsetning for å inngå avtale med Knif Innkjøp. Den nye egnerapporteringen som ble innført i 2019 øker kvaliteten på kontroll og risikoanalyse av disse.

Andel leverandører i risikofylte leverandørkjeder som er kartlagt

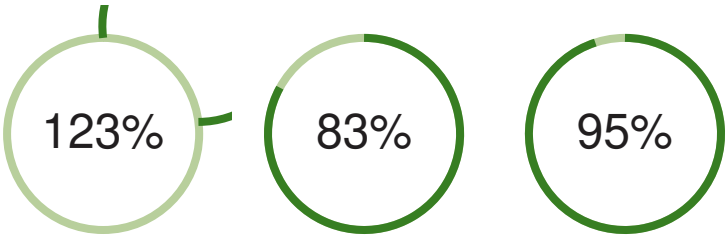

2024 2023 2022

Tallet over viser besvarelser på egenrapportering i Factlines. Vi har fått en vesentlig økning i andel egenrapporteringer i år. Selskaper som ikke har besvart egenrapportering for 2024 følges opp første halvår i 2025. Tallet for kartlegging i nytt risikoverktøy er: samtlige 42 direkteleverandører.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Nytt verktøy for risikokartlegging
Vi ser at det nye verktøyet for risikokartlegging gir en mer detaljer og bedre oversikt over risikofaktorene som vi allerede kjenner. I tillegg tydeliggjør dette hvor vi må innhente mer informasjon

Datainnsamling
Høsten 2024 endret vi rapporteringsstrukturen og egne verktøy for rapportering. Dette har gitt en mye bedre oversikt over kjøp på produktnivå, som igjen åpner for større mulighet mtp innhenting av opprinnselsesland, bærekraftsmerker osv.
Vi ser at det fremdeles er utfordrende å innhente nye typer datagrunnlag som CO2-rapportering i scope 3 for selskaper generelt, og per produkt spesielt.
Dermed har vi måttet utsette målsettingen om CO2-rapportering/klimaregnskap for innkjøpsavtalene.

Egenrapportering
Samarbeidspartnerne til Knif Innkjøp kommer som før veldig godt ut av egenrapporteringen i Factlines.
Mange av samarbeidspartnerne opplyser at de har veldig god innsikt over hele eller store deler av verdikjeden de er en del av.
Det rapporteres fremdeles kun unntaksvis om brudd på code of conduct, selv for selskaper som opererer innen land, bransjer og råvarer med kjent høy risiko. Antallet rapporterte brudd har økt fra 2021-2022. Men det er naturlig å anta at det fremdeles er underrapportering. Vi startet med eget foklus på dette i 2022, men ser at det fremdeles er behov for å fortsatt fokus i 2025.

Prekvalifisering
Siden høsten 2021 har vi prekvalifisert alle potensielle samarbeidspartnere i forbindelse med utlysning av nye avtaleområder samt reforhandlinger av eksisterende.
Prekvalifiseringen oppleves som veldig nyttig, og vi har også eksempler på at vi etter dialogen har styrket risikovurderingen til selskaper som vi ikke har inngått kontrakt med.
Dette er altså en god metode for å påvirke flere enn de vi har samarbeid med.

Finansaktører
Knif Innkjøp har avtale med finansaktører som til sammen dekker rundt 18 milliarder i lån, innskudd og forvaltet kapital. Pt har vi ikke gode 3.partssystemer for å hjelpe oss til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger for denne sektoren. EhN og Factlines er godt tilpasset bransjer med tradisjonelle leverandørkjeder, og relevante KPIer for finanssektoren passer ikke nødvendigvis dette formatet. Dette er fremdeles en problemstilling.

Vurderingen av finansaktørenes evne til å identifisere og redusere risiko gjennomføres fremdeles i stor grad manuelt . Dette krever mye ressursbruk og det er identifisert behov for økt kompetanse.

2 Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp prioritert risko for potensiell og/ eller faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert risiko	Relatert tema	Geografi
Carbonavtrykk i produksjon og logisitkkledd	Miljø	Globalt
Barns rettigheter	Barnearbeid	Globalt
Arbeidstakeres rettigheter	Tvangsarbeid	Globalt
Korrupsjon i verdikjeden til samarbeidspartnere	Korrupsjon	Globalt

Våre medlemmer kjøper et vesentlig antall produkter som samlet krever betydelige ressurser i produksjon, distribusjon, forbruk og avfallshåndtering.
Disse fire risikoområdene er prioritert fordi det er disse som går igjen hos de fleste samarbeidspartnerne/produktområdene – og ikke minst, i de mer komplekse verdikjedene:

• CO2-avtrykk: alle samarbeidspartnerne våre har en form for produksjon og distribusjon som medfører utslipp av klimagasser.
• Barns rettigheter / barnearbeid. En stor andel av våre samarbeidspartnere er tilsluttet verdikjeder som omfatter fysisk produksjon av produkter i land hvor brudd på barns rettigheter generelt, og barnearbeid spesielt er kjente risikofaktorer. Barnearbeid er også den risikofaktoren som vi har vurdert som mest underrapportert blant våre samarbeidspartnere.
• Arbeidstakeres rettigheter, tilsvarende begrunnelse som barns rettigheter, for begge punktene omfatter dette også konkrete risiko-områder som konflikt/høyrisikomineraler, andre konkrete råvarer og land
• Korrupsjon, er også en vesentlig risikofaktor som går igjen i mange av verdikjedene, nest mest underrapportert risikofaktor etter barnearbeid

Geografi er satt globalt da alle områdene kan inntreffe på ulik måte i landene våre samarbeidspartnere leverer varer fra.
Men dette behandles utfra konkret landrisiko i kartleggingen av den enkelte leverandørkjede.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den riskoen ble identifisert og prioritert b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i kartleggingen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert d) om det er identifisert områder hvor det er manglende informasjon for å vurdere risiko og hvordan dere vil gå frem for å få mer informasjon om dette.

Orientering om kartlegging og vurdering av risiko er lagt ved i eget dokument.

Vårt primære ansvar er å sørge for at våre samarbeidspartnere har gode systemer for å identifisere og håndtere risiko i egen leverandørkjede.
Våre kunder velger selv hvilke varer de kjøper, og har selvstendig ansvar for sine aktsomhetsvurderinger.

Knif Innkjøp finner den største potensielle negative påvirkningen på mennesker, sosiale forhold, klima og miljø i verdikjedene innkjøpsavtalene. Selv om vi har prioritert 4 risikoområder, blir hver enkelt samarbeidspartner vurdert ihht de konkrete risiko-områdene som er relevante for verdikjeden de er en del av.

a)
Hvert produkt/tjenesteområdet som konkurranseutsettes eller reforhandles, gjennomgår en risikovurdering før vi utlyser konkurranser for innkjøpsavtaler. De primære kildene er basert på:

- 3,-partsaktører/indekser som Transparency International og ITUC/ILO,
- Verktøy for risikoidentifikasjon fra EhN
- DFØs høyrisikoliste,
- interessentgrupper,
- medieoppslag

I tillegg benytter vi erfaringer fra sammenlignbare avtaleområder og eventuelle relevante bransjenettverk i EhN.

Ved utlysningen av konkurransene inneholder denne krav om at selskapet må levere:

- Egen aktsomhetsvurdering,
- Selskapets egen identifikasjon av risikofaktorer, samt tiltak for å redusere disse.

I tillegg fyller potensielle leverandører ut en egenrapportering i Factlines, som gir mer informasjon rundt identifisert risiko, og selskapets evne til å redusere disse.

Potensielle samarbeidspartnere vurderes og må godkjennes ihht bærekraft før de kommersielle betingelsene blir vurdert.

Før valg av samarbeidspartner(e) gjennomføres det også samtaler om selskapets arbeid med aktsomhetsvurderinger, med særlig fokus på identifisering og reduksjon av risiko.

For eksisterende samarbeidspartnere gjennomfører vi årlig risikovurdering av de enkelte avtaleområdene, og oppdaterer informasjon etter samme metode som i prekvalifiseringen over.
Vi gjennomfører dailogmøter med utvalgte aktører etter risiokokartleggingen. Disse velges ut etter identifisert høy risiko og volum. Finansaktørene gjennomgås fast med en frekvens på høyest 2 år.

I 2024 startet arbeidet med å kartlegge risiko i Salient Risk Tool, kartleggingsverktøyet til Etisk handel Norge.

b)
Våre aktsomhetsvurderinger dekker alle deler av virksomheten til Knif Innkjøp.
Den vesentlige påvirkningen på mennesker, sosiale forhold, klima/miljø er identifisert til verdikjedene som våre innkjøpsavtaler er en del av. .

c)
Besvart som del av a)

d)

Det er et generelt behov for mer informasjon for å kunne øke kvaliteten på våre risikovurderinger. Informasjonsbehovet øker proporsjonalt med kompleksiteten til leverandørkjeden det gjelder, med mange ledd, flere råvarer og ulike prosesser samt hvilke land de tilhører.

To sentrale områder som utpeker seg, er dokumentasjon rundt arbeidsforhold/prosesser - gjerne revidert av nøytral 3.part, og konkret dokumentasjon tundt CO2 avtrykk for hele verdikjeden av et produkt.

Gap mellom selskapenes identifiserte risiko og vår egen vurdering er en sentral faktor for videre prioritering i vårt arbeid. For Knif Innkjøp har vi klassifisert samarbeidspartneres evne til risikokartlegging som en egen risikofaktor. Hvis denne ikke er tilstrekkelig, er resten av selskapets arbeid med risikoreduksjon basert på mangelfullt grunnlag. Dette har vært et fokus i våre tilbakemeldinger og dialog med samarbeidspartnere. Arbeidet med å realitetsorientere innsikten videreføres.

Fra 4. kvartal 2024 har vi begynt å få standardiserte rapporter på produktnivå. Dette muliggjør en mer detaljert risikokartlegging enn tidligere.
Et viktig neste steg i denne prosessen er å inkludere opphavsland på produktnivå.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert men ikke prioritert, og hvordan disse er håndtert

Våre samarbeidspartnere vurderer fremdeles risikoen for brudd på menneskerettigheter og korrupsjon som vesentlig lavere enn de objektive standardene fra ITUC og TI - på lik linje som ved egenrapporteringene fra de fire foregående årene. Svaret på dette er gjennomgående at de vurderer risikoen i egen leveranse, ikke landet de opererer i.

Det er rapportert 11 brudd på code of conduct blant våre samarbeidspartnere for 2024 (8 i 2023), og 2 (3) selskaper har avdekket korrupsjon i egen virksomhet de siste 5 årene. Dette har vært et eget fokusområde, siden mange vurderer egen innsikt i sin leverandørkjede som god. Vi viderefører dette som fokusområde, da det fremdeles er høy sannsynlighet for underrapportering. Vi har respekt for at dette rapporteringsfeltet er under modning, og at åpenhetsloven, og etter hvert CSRD vil være til hjelp.

Selv om våre samarbeidspartnere har iverksatt styringssystemer og mekanismer for å redusere risikoen i egen leverandørkjede anser vi at avviket mellom egnerapportert risiko og generell landrisiko er for stort.

Disse punktene tas med videre i leverandøroppfølgingen, og er allerede styrket for prekvalifiseringen av potensielle samarbeidspartnere.

3 Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Beskriv mål og status for de tiltakene virksomheten har iverksatt for å redusere prioritert risiko

	Carbonavtrykk i produksjon og logisitkkledd
Overordnet mål :	Våre samarbeidspartnerne skal rapportere CO2 avtrykk for eget selskap, overordnet og ned på kundenivå, samt vise konkrete tiltak for utslippsreduksjoner,
Status :	For 2024 rapporterer 76 selskaper (57 i 2023) bekrefter 3.parts system for miljøledelse som inkluderer miljøregnskap. Vi registrerer en økning, men fremdeles kun 22 (15) av selskapene kan rapportere CO2-avtrykk per kundeportefølje (målt første gang i '23).
Mål i rapporteringsåret :	Det er økt fokus på klima-rapportering blant våre samarbeidspartnere. Målet er fremdeles i hovedsak å skaffe oversikt, for deretter undersøke kvaliteten på CO2-rapporteringen.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Oversikt er innhentet gjennom egenrapportering.
Vi har økt kvaliteten på datainnsamlingen for å få bedre oversikt over reell situasjon hos våre samarbeidspartnere.
Det er fremdeles et lavt antall ikke mulig å innhente konkrete måltall for CO2-rapportering.

Selskaper uten 3-partssystem/sertifisering blir oppfordret om å få dette på plass (repeterende aktivitet).

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi fortsetter egenrapporteringen ved å innhente oversikt over hvilke selskaper som kan levere CO2-rapport for eget selskap totalt, og på kundenivå, samt følge opp de som ikke leverer dette ennå.
Vi forventer en klar økning i andelen som kan levere rapport på kundenivå.

Den langsiktige målsettingen er at alle samarbeidspartnere skal kunne levere Co2-rapport på kundenes portefølje, samt at de skal kunne bidra med informasjon til å styrke kundenes innkjøpspraksis ved å synliggjøre avtrykk for produkt ved kjøpstidspunkt eller anbuds- eller planprosess.

	Barns rettigheter
Overordnet mål :	Våre samarbeidspartnerne skal ha en reell innsikt i risikoen for barnearbeid i verdikjedene de er en del av. Der det er identifiser risiko skal det vises konkrete tiltak for utslippsreduksjoner, Alle samarbeidspartnere med produksjon i riskoland/bransjer for barnearbeid skal følges opp spesielt i forhold til dette feltet
Status :	97 % (mot 94% i 2023) av selskapene har retningslinjer som er minst like omfattende som kravene i UNGC, og at disse følges opp i alle ledd av organisasjonen. 37% (37%) av selskapene som rapporterer menneskerettigheter som identifisert risikoområde. 11,4 % (14%) rapporterte at de har identifisert barns rettigheter som risiko i egen leverandørkjede. % - andelen synker fordi vi har flere respondenter. Det er de samme selskapene som har svart begge årene. Vår vurdering er at denne andelen er for lav.
Mål i rapporteringsåret :	Øke antall selskaper som rapporterer om konkret, identifisert risiko

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Generelt ser vi at andelen av identifiserte risiko-områder er for lav i forhold til vår vurdering. Egenrapportert nivå for innsikt og compliance er fremdeles høyt, det er derfor viktig at vi fortsetter fokuset på dette feltet med dialog og oppfordring.
Dialog med utvalgte samarbeidspartnere viser forbedringspotensiale, selv om mange selskaper allerede gjennomfører gode tiltak.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi forventer en høyere andel rapportert innsikt for de ulike risiko-områdene generelt, og barns rettigheter spesielt.

Vi er avhengige av at selskapene leverer gode risikovurderinger for at vi skal kunne verifisere oppfølgingen av leverandørkjedene.

	Arbeidstakeres rettigheter
Overordnet mål :	Våre samarbeidspartnerne skal ha en reell innsikt i risikoen for brudd på arbeidstakeres rettigheter i verdikjedene de er en del av. Der det er identifiser risiko skal det vises konkrete tiltak for å sikre arbeidstakeres rettigheter,
Status :	97 % (mot 94 i 2023) av selskapene har retningslinjer som er minst like omfattende som kravene i UNGC, og at disse følges opp i alle ledd av organisasjonen. 37% (41 %) av selskapene rapporterer menneskerettigheter som identifisert risikoområde. Prosentandelen er redusert fordi vi har fått økt respons på egenrapporteringen. Andelen som rapporterer MR som identifisert risiko vurderes som litt lav
Mål i rapporteringsåret :	Målet har i hovedsak vært å skaffe oversikt for deretter å kunne analysere de det gjelder.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Det er innhentet konkret egenrapportering om arbeiderrettigheter som risokofaktor
Vi ser at egenrapportert nivå generelt fremdeles er høyt, og at vi fortsatt må legge inn parametre for å verifisere informasjonen videre, selv om andelen er vurdert som vesentlig nærmere virkelig situasjon enn for rapportert nivå ift barns rettigheter.

Dialog med utvalgte samarbeidspartnere viser forbedringspotensiale, selv om mange selskaper gjennomfører gode tiltak.

Det er utfordrende å innhente et reelt bilde av risiko for alle selskapene.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Øke rapportering av egenidentifiserte risikoområder generelt, og spesielt for arbeiderrettigheter.
Purre på de som ikke har besvart spesifikk identifisert risiko, samt de som vi gjennom nytt verktøy for risikokartlegging har identifisert dette som potensiell risiko

	Korrupsjon i verdikjeden til samarbeidspartnere
Overordnet mål :	Våre samarbeidspartnerne skal ha en reell innsikt i risikoen for korrupsjon i verdikjedene de er en del av. Der det er identifiser risiko, skal det vises konkrete tiltak for å motvirke korrupsjon
Status :	97 % (mot 94 i 2023) av selskapene har retningslinjer som er minst like omfattende som kravene i UNGC, og at disse følges opp i alle ledd av organisasjonen. Vi ser en økning 28,5% (25%) av selskapene rapporterer korrupsjon som identifisert risiko. Korrupsjon rapporteres systematisk som lavere landrisiko av samarbeidspartnere enn av TI. Det totale antallet har økt siden andelen respondenter også har økt. Kun 2 selskaper rapporterer at de har avdekket korrupsjon i egen virksomhet de siste 5 årene
Mål i rapporteringsåret :	Målet har i hovedsak vært å skaffe oversikt for deretter å kunne analysere de det gjelder.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Egenrapportert risiko for korrupsjon er innhentet. men andelen er fremdeles antatt å være lav.

Vi ser at egenrapportert nivå generelt er høyt, og at vi fortsatt må legge inn parametere for å verifisere informasjonen videre. Dialog med utvalgte samarbeidspartnere viser forbedringspotensiale, selv om mange selskaper gjennomfører gode tiltak.

Det er utfordrende å innhente et reelt bilde av risiko for alle selskapene.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Purre på samarbeidspartnere som ikke har rapportert risiko,
Oppfordre de som ikke har identifisert korrupsjon som risikoområde til å ta vurdere det i egen risikoanalyse, spesielt for de med land/bransje/råvarerisiko hvor korrupsjon er en kjent problemstilling

3.B Andre tiltak for å håndtere risko for negativ påvirkning/skade

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Knif Innkjøp er medlem av "Kutt matsvinn", og bidrar til at medlemsorganisasjonene som driver storhusholdning kan delta i prosjektet.

Knif Innkjøp vektlegger valg av bærekraftige alternativer i dialog og forhandlinger med samarbeidspartnere. Det skal bli lettere for våre medlemmer å velge bærekraftige alternativer i f.eks. netthandel mm
Knif Innkjøp har inngått avtaler om avfallsretur/resirkulering, samt egne sirkulære avtaler/produktkategorier, innen kjøp og leie av brukt elektronisk utstyr og kontormøbler. Vi ser at uttalt etterspørselen av slike avtaler øker, men andelen av omsetningen er fremdeles lav.
Vi hjelper medlemsorganisasjonene til å utarbeide innkjøpspolicy, som innebærer å velge miljømerkede produkter. I 2023 og 2024 har vi også benyttet betydelige ressurser i å veilede våre medlemsorganisasjoner med å implementere egne aktsomhetsvurderinger i forkant av deres første rapportering ihht åpenhetsloven.

Retningslinjene for leverandører og samarbeidspartnere har vi inkludert et eget punkt som oppfordrer til sirkulærøkonomi,

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

De vesentlige klimagassutslippene for verdikjedene til Knif Innkjøp , tilhører utslippene i innkjøpsavtalene. Vi jobber med å innhente konkrete tall fra CO2-regnskap blant samarbeidspartnere. Dette området er fremdeles umodent, og de fleste selskaper mangler fremdeles mulighet til å rapportere CO2-avtrykk på porteføljer til enkeltkunder. Siden 2021 er selskapets evne til å rapportere CO2-avtrykk per kundeportefølje vektlagt i prekvalifiseringen av valgt leverandør. 76 (69) selskaper publiserer egen klimarapport med 3. partsrevisjon, og 22 (15) selskaper bekrefter at de kan rapportere CO2-avtrykk på kundenivå.

Klimaregnskap for eget CO2-utslipp for 2024 er publisert på Klimahub.
Klilmaavtrykket for vår egen kontordrift er relativt lite, men vi har likevel tiltak for å minimere avtrykket relatert til avfall, spesielt resirkulering av elektronisk avfall, strømforbruk og reising.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis

Den største påvirkningen som Knif Innkjøp har på innkjøpspraksis er gjennom avtalene som medlemsorganisasjonene benytter. På dette området har vi videreført prioriteringen av to punkter:

- Prioritere bærekraftige alternativer i prisforhandlinger
- Samarbeidet med leverandører for å gjøre det enklere for våre medlemsorganisasjoner å se og velge produkter med bærekraftsmerker

Samarbeidet løfter frem to hovedområder: tydeligere merking av positive valg i netthandel mm. samt strategisk rådgivning for utarbeidelse av innkjøpspolicy.

I tillegg benytter vi ressurser i veiledning av medlemmene innen hhv bærekraft generelt, åpenhetsloven, risikovuirdering og dobbelt vesentlighetsanalyse, samt konkrete innkjøpspolicy som skal bidra tilgod innkjøpspraksis relatert til bærekraftsparamtere såvell som økonomiske parametre.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Knif Innkjøp oppfordrer samarbeidspartnere til å velge 3. partsløsninger for sertifiseringer av produkter samt systemer for miljø og kvalitetsledelse.

71 (50) samarbeidspartnerne har implementert et system for kvalitetsledelse (ISO 9001, 22000, 4500/OHSAS 18001) .

Vi fortsetter arbeidet med oppfordring til å velge 3. parts-sertifiseringer, samt synliggjøre dette i forkant av kjøp for å hjelpe kunden i å bedre innkjøpspraksis.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Krav om fri fagorganisering er kommunisert i våre "krav til leverandører og samarbeidspartnere," Alle som ønsker å bli vurdert som leverandør må tilslutte seg disse kravene i rutinene for prekvalifisering. I tillegg sendes oppdatert versjon ut årlig i forbindelse med innhenting av egenrapportering.

Alle samarbeidspartnere bekrefter at de støtter opp om retten til fri fagorganisering.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

I de tilfellene Knif Innkjøp har identifisert behov for kompetanseheving har vi anbefalt dette til de respektive samarbedispartnere. Flere av disse har blitt oppfordret til å søke 3. partsløsninger og systemer som GRI, EHN mm

Knif Innkjøp benytter også vesentlig ressurs til dialog og kompetanseheving mot medlemmene. I 2024 ble det gjennomført eget kurs i aktsomhetsvurderinger for de største medlemmene i samarbeid med Norges kontaktpunkt for OECD og Forbrukertilsynet. I tillegg har vi bistått over 15 organisasjoner i deres arbeid med aktsomhetsvurderinger og rapportering til åpenhetsloven. Knif Innkjøp understreker alltid at medlemsorganisasjonene må gjennomføre egne aktsomhetsvurderinger selv om samarbeidspartnerne er vurdert av oss.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Bekjempelse av korrupsjon er forankret i vår policy, og understreket i våre retningslinjer for leverandører og samarbeidspartnere.

Første steg i styrkingen i antikorrupsjonsarbeidet er å få oversikt over status hos samarbeidspartnere. Vi anerkjenner at rapportert tall er lavt, samt at korrupsjon som rapportert landrisiko systematisk underrapporteres. Vi fortsetter å vektlegge dette i vår leverandøroppfølging.

For egen drift, har vi økt fokuset ved justering av forhandlingsrutiner og ansattreglementet også i 2024

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ påvirkning

Risiko for bransje/produkt/produksjonsland vurderes før vi inngår nye innkjøpsavtaler, og er en del av rutinen for prekvalifisering av samarbeidspartnere. Rutinen som ble innført i 2021 viser seg å fungere godt mtp å luke bort aktører som ikke praktiserer et tilfredsstillende nivå for aktsomhetsvurderinger

Det gjennomføres egen dialog med de samarbeidspartnerne som er identifisert på bakgrunn av risikoanalysen.

Vi har identifisert behov for å fortsatt verifisere kvaliteten på kontroll og innsikt i leverandørkjedene.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt og hvordan dette gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og hvordan dette gjennomføres i praksis

Iverksatte tiltak følges opp av økonomisjef og kommunikasjonssjef ihht handlingsplanen. I de tilfellene det er identifisert behov for å iverksette tiltak blir dette dokumentert i referat fra dialogmøte med samarbeidspartner. Oppfølgingspunktene tas med i neste års oppfølging dersom det ikke er avtalt en hyppigere frekvens.

Det ble rapportert om 11 brudd på CoC i egenrapporteringen for 2024, dette er litt høyere enn antall rapporterte brudd som året før (8). Det er fremdeles stor sannsynlighet for at dette tallet er for lavt, og vi har fortsatt identifisert behov for å dokumentere/verifisere at de rapporterte prosedyrene og systemene fungerer.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør og/ eller måler effekten av tiltak for å redusere risiko

De to sterkeste risikoreduserende tiltakene Knif Innkjøp har er

1
Benytte vår markedsmakt til å påvirke våre samarbeidspartnere til å styrke sin evne til å identifisere og redusere risiko.

- Vi ser oftest effekt i de tilfellene hvor vi oppdager avvik mellom samarbeidspartners og vår vurdering av risiko i sin verdikjede. Konkret får de da oppfordring relatert til avviket. De vanligste tiltakene er å inkludere konkrete risikoelementer i sin kartlegging, forbedre system for innsikt i leverandørkjeden, styrke oppfølingen av risiko for å avdekke status eller innføre risikoreduserende tiltak, innføre 3. partsrevisjoner mm. De hyppigste avvikene vi påpeker er relatert til innsikt i verdikjeden relatert til opprinelse, land og produksjonsforhold, samt konkret undervurdering av kjent land/bransje/råvarerisiko relatert til barnearbeid og korrupsjon. Disse følges opp i dialogmøter og rapporter påfølgende år.

- Vi gir samme tilbakemeldinger til potensielle samarbeidspartnere i forhandlingssituasjoner, og har påvirket leverandører som ikke nådde opp i konkurransen til å styrke sin risikokartlegging.

2
Bistå våre medlemmer til å styrke sin kompetanse relatert til aktsomhetsvurderinger/risikovurderinger og handelspraksis
Medlemmene våre får bistand i forbindelse med egne aktsomhetsvurderinger generelt, og innkjøpspolicy spesielt. Vi jobber med konkret effektmåling på endring av innkjøpsatferd på dette feltet.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Policy og andre strategidokumenter kan lastes ned her: https://www.knif.no/innkjop/b%C3%A6rekraftige-innkjopsavtaler

klimaregnskapet for Knif Innkjøp er publisert på Klimahub: https://www.klimahub.no/organization/65a19450-4336-4959-a337-87f6e84a7626

I de tilfellene hvor vi har avdekket negativ skade har vi frem til nå prioritert å jobbe med samarbeidspartneren for å sørge for at de retter opp skaden, og sørger for å gjennomføre nødvendige organisatoriske grep for å redusere risikoen for gjentakelse.

Vi har også hatt omfattende dialog med medlemmer som har benyttet de aktuelle avtalene.

Knif Innkjøp skal først og fremst ansvarliggjøre våre samarbeidspartnere til å håndtere negativ påvirkning/skade.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Oppdagede skader er rapportert i årsrapport til EhN som er publisert på nettsidene våre.

Knif Innkjøp har til nå gjennomført dialogmøter med medlemmer som har benyttet avtaler hvor skade er identifisert. I tillegg har vi besvart spørsmål i den grad de har kommet til oss fra ulike aktører.

Vi har identifisert at de fleste skadene i verdikjedene til våre samarbeidspartnere med stor sannsynlighet er underrapportert. For videre arbeid er det sentralt å avdekke flere forhold som til nå ikke er rapportert.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Knif Innkjøp er ikke omfattet av åpenhetsloven, men mange av våre kunder som benytter innkjøpsavtalene har behov for å rapportere. Knif Innkjøp har jobbet og rapportert ihht aktsomhetsvurderinger siden rapporteringsåret 2019, og tilgjengeliggjør informasjon ihht lovkravene.

Aktsomhetsvurderingene kommuniseres gjennom å publisere styringsdokumenter og årsrapport til EhN på nettsidene.

Detaljerte spørsmål og henvendelser sendes til kommunikasjonssjef og besvares på epost eller telefon.

Våren 2023 økte antallet henvendelser økt kraftig, og vi har gjennom hele 2024 sett et høyere fokus på feltet enn tidligere. Dette er på grunn av våre medlemmers behov for å hhv implementere egne aktsomhetsvurderinger ihht loven, samt at de ønsker å forsikre seg om at Knif Innkjøp gjør en god jobb med å vurdere samarbeidspartnerne. Det er medgått vesentlig ressurs til denne dialogen. Vi anser denne dialogen som udelt positiv.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser

Gjenoppretting er del av avsnittet om aktsomhetsvurderinger i vår policy:

"Som medlem av Etisk handel Norge forplikter vi oss til å jobbe aktivt med aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis. Det vil si: gjøre egne risikokartlegginger av negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, og stanse, forebygge og redusere slik påvirkning. Der leverandøren er ansvarlig for den negative påvirkningen/skaden er leverandøren også ansvarlig for gjenoppretting. Tiltakene overvåkes og vurderes effekten av, og kommuniseres til de berørte. Vi forventer at våre leverandører og samarbeidspartnere følger samme tilnærming."

Våre samarbeidspartnere rapporterer brudd på CoC i den årlige egenrapporteringen i Factlines. Systemet for egenrapportering ble justert for dette rapporteringsåret til å inkludere konkret beskrivelse av bruddet, samt hvilke tiltak som er iverksatt. Konkrete hendelser som er identifisert eller rapportert, følges opp som del av leverandøroppfølgingen påfølgende år.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Det er avdekket totalt 14 brudd i 2024, 11 i egenrapporteringen og 3 i mediene.

Disse omfatter brudd på:
- arbeidstakeres rettigheter, både i leverandørs bedrifter og blant underleverandører
- Underleverandørers manglende evne til å følge etiske retningslinjer
- Underleverandører som nekter sosiale revisjoner
- Brudd på dyrevelferd

På rapporteringstidspunktet jobber vi fremdeles primært med informasjonsinnhenting for å kunne vurdere videre fremdrift i de enkelte sakene. Dette er sentralt for å kunne definere alvorlighetsgrad og senrer følge opp tiltak for oppretting.

Noen saker er avklart og gjenopprettet. De fleste sakene står fremdeles under oppfølging ved rapporteringstidspunktet. I disse sakene følger vi dialogen videre for å sikre korrekt behandling ihht retningslinjene.

Sakene relatert til dyrevelferd er oppdaget av mediene i Norge og Sverige. Disse er relativt godt dokumentert, og alvorlighetsgraden er inne sitt felt vurdert til høy.

Sakene relatert til arbeidstakeres rettigheter og nekt av sosiale revisjoner er vurdert som høy. Vi setter samme vurdering på sakene relatert til manglende evne til å følge etiske retningslinjer. Alle disse sakene krever mer innsikt før konklusjon kan trekkes.

Vi har aldri ved noen brudd klart å koble noen av sakene direkte til kjøp fra våre medlemmer. Vi følger uansett opp disse bruddene, da det er essensielt at våre samarbeidspartnere gjennomfører korrekt saksbehandling og gjenoppretting ved slike forhold.

Samtidig er det viktig å understreke at våre samarbeidspartnere er del av verdikjeder som potensielt berører mange risikofaktorer med tanke på mennesker, sosiale forhold, klima og miljø. Det er naturlig å anta at det er mange brudd som ikke er oppdaget. Derfor legger vi fremdeles stor vekt på å vurdere våre samarbeidspartneres evne til å vurdere og identifisere risiko i egen leverandørkjede.

Kommunikasjon:
Ved oppdagelse av brudd har vi i hovedsak konsentrert oss om oppfølging av samarbeidspartner, og bedte de holde dialog med sluttkunder. I enkelte tilfeller hvor det er lang oppfølgingstid, har vi også fulgt opp sentrale medlemmer. Vi har innført et nytt rapporteringssystem høsten 2024, som sammen med "min side" vår 2025 muliggjør bedre dialog på en trygg plattform for informasjon til medlemmer som handler konkrete varer som er berørt.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer

Behov for klagemekanismer er størst i leverandørkjedene til våre samarbeidspartnerne der disse omfatter risikoland/bransjer. I de nye kravene til samarbeidspartnere er dette formulert i et eget kravpunkt:

"Ha et system for håndtering av klager knyttet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og korrupsjon."

Kravet følges opp etter prioriteringer fra risikoanalysen.

Kontaktinformasjon:

Knif Innkjøp AS
Kåre Rønningen, Kommunikasjonssjef
ronningen@knifinnkjop.no